

Meer dan twee decennia ervaring in erfgoedpresentatie met kennisoverdracht doormiddel van beleving. Dit heeft ons veel geleerd. Graag delen wij onze kennis en kunde in voorstellingen, audio(visuele)producties, maatwerk en workshops.

Nieuwsgierig? Zelf een StoryTrail beleven? Of op zoek naar ondersteuning? Laat het weten.

*Henke Lever
Initiator [StoryTrail](#)*

Theorie Vertellen

Ter ondersteuning van de workshop: 'Spreken tot de Verbeelding'.

Vertelstijlen

Je vertelstijl is de wijze waarop je een verhaal vertelt. Iedereen heeft een persoonlijke manier van vertellen. In de verteltheorie kun je vier hoofdstijlen onderscheiden. Deze zijn:

1. Beschrijvend
De verteller ziet, weet alles en is neutraal.
2. Uitbeeldend
De verteller beeld situaties en personages uit, maar vertelt niet vanuit de personages.
3. Vertellend spelend
De verteller kruipt in de huid van de personages en ziet en beleeft vanuit het personage.
4. Terzijde vertellend
De verteller stapt even uit het verhaal en heeft een onderonsje met het publiek en levert commentaar

Verteltechnieken

Een verteltechniek is datgene wat je doet om je verhaal en de manier waarop je dat vertelt te optimaliseren en te illustreren.

Er bestaan vele verteltechnieken. De volgende verteltechnieken zijn een selectie. Maar voordat je de specifieke techniek uitkiest zijn er algemene basistechnieken die elke verteller toepast:

Basistechnieken Tekst

De introductie van het verhaal

In veel culturen wordt een vertelling ingeleid door een oproep, bijvoorbeeld 'Er tin tin...', het publiek geeft daarop antwoord, zoals: 'Sigri tin, tin...'

Inzicht in de verhaalstructuur

Ontdek bij de voorbereiding waar de hoogtepunten zijn, hoe en waar je wil beginnen en eindigen. Dat kan in verband met je publiek anders zijn dan in het verhaal of boek.

Inzicht in de rollen van de personages

De verteller doorziet bij de voorbereiding wie de hoofdpersoon is, wie kijkt, wie niet kijkt, wie handelt. De personages kunnen ook de dingen uit het verhaal zijn.

Het actualiseren van het verhaal

Het vertellen van bepaalde passages in de tegenwoordige tijd bevordert het oproepen van de beelden van het verhaal.

Het gebruik van handelingswoorden en -werkwoorden

Gebruik bij je vertelling woorden en werkwoorden die actie oproepen, bijvoorbeeld: het water spat en bruist; de slang kronkelt, sist; de olifant tettert met zijn slurf.

Eindbeeld

Zorg voor een eind van je verhaal dat blijft hangen.

Basistechnieken Presenteren

Oogcontact

De verteller houdt oogcontact met het publiek en kan daardoor zien hoe en of de informatie overkomt.

De intonatie

De intonatie geeft de hoogtepunten van het verhaal aan en houdt de concentratie van het publiek op peil.

Stembereik

Probeer je stem uit in/op de locatie, richt je tot de achterste rij en controleer of je verstaanbaar bent.

Gebruik van bewegingen en gebaren

Dit kan bijvoorbeeld bij je intro, maar ook ter versterking van het verhaal. Je kunt ook een stuk uit het verhaal spelen of mimen, even een uitstapje maken. Dit is kenmerkend voor het vertellen in sommige culturen. Het effect kan ook bereikt worden door onderbrekingen van het publiek.

Tempo en ritme van het verhaal

Door langzaam te vertellen als iemand uit het verhaal heel moe is of snel als een personage haast heeft.

Gebruikmaken van de ruimte

Gebruik de ruimte om je heen als decor. Hoe plaats je het publiek?

Verteltechnieken

a. De interactie 1

In de vertelling geeft mogelijkheden om het publiek bij het vertellen te betrekken. Ze mogen daarbij meezingen.

b. De interactie 2

Betrek je publiek in jouw vertelling door de groep of iemand een rol te geven in je verhaal.

c. Eigen interpretatie van het verhaal

Vertel niet letterlijk na uit het geschreven verhaal, maar zorg dat je zelf de beelden ziet en je eigen woorden kiest, die je aanpast aan het niveau, begrip en de taal van het Publiek.

d. Het gebruik van een andere (eigen) taaldialect in de vertelling

Zowel voor het kennismaken met andere klanken en talen als voor herkenning van het publiek. Dit hoeft vaak maar eventjes aangestipt te worden om de sfeer te zetten.

e. Anticiperen en flashbacks plegen

Vertel het verhaal of passage waarin een anticipatie (toekomst visioen/-beeld) of een flash back (herinnering) is verwerkt.

f. Gebruik van attributen

Om de nieuwsgierigheid op te roepen of symbolisch.